

Ekonomika lesního hospodářství

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Lesnická
a dřevařská
fakulta

Ekonomika lesního hospodářství
(EKLH)

Připravil: Ing. Tomáš Badal

Ekonomika lesního hospodářství

Mendelova
univerzita
v Brně

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

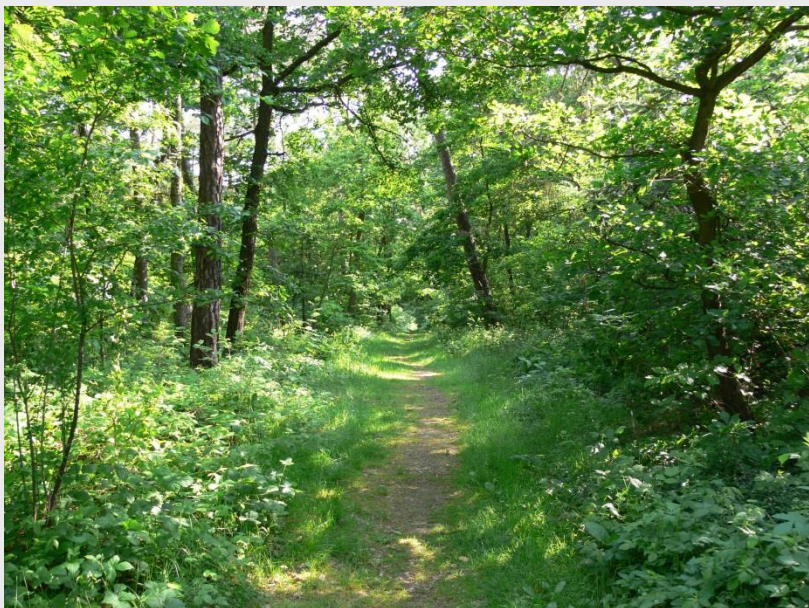

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

STUDIJNÍ INFORMACE

Harmonogram LS

Týden	Datum	Přednášky		Cvičení			
		LES	ARBO	LES	ARBO		
1.	18.2	představení GTD + studijní informace		12. týdnů každý týden (2 hod.)	12. týdnů sudý a lichý týden (2 hod.)		
2.	25.2	GTD					
3.	4.3						
4.	11.3						
5.	18.3	Přednášky					
6.	25.3						
7.	1.4						
8.	8.4					Test GTD + přednáška	
9.	15.4						
10.	22.4	Přednášky					
11.	29.4						
12.	6.5						
13.	13.5	Hlavní cvičení					
15.	20.5	Zkouškové období - 6 týdnů					
ZK	27.5						
ZK	4.7						

Vyučující

- Garant:

Ing. Vlastimil Vala, CSc. (EKLH)

Ing. Tomáš Badal (ZP)

- Přednášející, zkoušející:

Ing. Tomáš Badal (EKLH, ZP)

- Cvičící:

Ing. David Březina (EKLH)

Ing. Tomáš Badal (ZP)

Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky

Sylabus – Základy podnikání

1. Základní pojmy – podnikání, podnikatel, podnik
2. Majetková a kapitálová struktura podniku
3. Efektivnost podniku a její kategorie - spotřeba vyr. faktorů, kalkulační vzorec, zisk, efektivnost, rentabilita
4. Financování podniku, finanční řízení
5. Podnikové řízení – plánování, podnikatelský plán
6. Investiční činnost – investiční varianty, riziko, portfolio
7. Účetnictví, daně, pojistné
8. Dotace z národních zdrojů a EU – zaměření na arboristiku
9. Úvod do managementu
10. Úvod do managementu
11. Organizace podniku
12. Základy marketingu, inovace
13. Základy řízení lidských zdrojů
14. Informační technologie v malé firmě

Sylabus - Ekonomika lesního hospodářství

1. Předmět a metody ekonomie, hospodářský proces, zbožní výroba a trh, hospodářská politika státu a EU
2. Předmět, vznik a vývoj ekonomiky lesního hospodářství
3. Výrobní podmínky a struktura činností v LH
4. Lesní hospodářství ČR (LH) a lesní podnik (LP)
5. Majetková a kapitálová struktura LP
6. Dlouhodobý majetek LP, lesní majetek
7. Oběžný majetek LP, výroba dříví
8. Lidský faktor a ekonomika práce v LH
9. Náklady LP, členění, nákladové funkce
10. Výnosy, členění, výnosové funkce, hospodářský výsledek LP
11. Financování činnosti LP, cash-flow
12. Funkce lesa a produkce LH, trh a ceny, oceňování škod v LH
13. Ekonomika myslivosti
14. Ekonomika a oceňování přírodních zdrojů

Literatura

- Synek, M., 2002. Podniková ekonomika. C. H. Beck Praha, 479 s. ISBN 80-7179-736-7
- Srpková, J., Řehoř, V., 2010. Základy podnikání. Grada Publishing, 427 s. ISBN 978-80-847-339-5
- Kupčák, V., 2003. Ekonomika lesního hospodářství. MZLU v Brně, 258 s. ISBN 80-7157-734-0

Podmínky ukončení předmětu

1. Zápočet – udělení zápočtu je podmínkou k přihlášení na zkoušku
 - Podmínky získání zápočtu budou stanoveny na cvičeních
 - Seminární práce + prezentace
 - Zápočtové testy
2. Zkouška – ústní, 2 otázky

- hospodářství: nadnárodní, národní či podnikové
- hospodaření: ekonomické činnosti, jako je plánování, organizace, výroba, prodej či investování
- hospodárnost: využití dostupných prostředků ekonomickými subjekty tak, aby bylo dosaženo minimálních nákladů a zároveň maximálního možného zisku
- V ekonomice lze rozpoznat děje jako výrobu, přerozdělování, směnu a spotřebu statků a služeb.

Co jsou to:

- Ekonomické subjekty
- Ekonomické systémy
- Ekonomické sektory

Ekonomické subjekty

V ekonomickém životě společnosti mají zásadní význam následující ekonomické subjekty:

domácnosti: sestávající z jednotlivých členů, kteří mají vlastní ekonomické potřeby, hledají proto cesty k získání statků a služeb (např. směnou), mezi subjekty jsou domácnosti zpravidla nejpočetnější

firmy (podniky): výrobní, prodejní subjekty či subjekty poskytující služby, jsou ekonomicky činné za účelem zisku

stát (vláda, samospráva): sestávající ze všech orgánů státní moci, tyto definují pravidla, v rámci kterých budou ekonomické procesy probíhat, stát sám o sobě má též, podobně jako firmy, své vlastní potřeby, kterým vyhovuje vynakládáním dalších prostředků, mezi úkoly státu v ekonomice náleží zejména zvyšování efektivnosti, spravedlivosti a stability ekonomického systému

zahraniční subjekty: domácnosti, firmy a vlády mimo národní ekonomiku, vstupující do ní zvenčí, platí pro ně ve většině případů zvláštní režim vztahů, musí být zajištěno ošetření jejich postavení v rozdílných právních systémech

neziskové subjekty: spolky, nadace a strany s ekonomicky obdobným postavením, jako domácnosti s větším důrazem na autonomní přerozdělování; jejich cílem je bezprostřední dosahování konkrétních potřeb bez organizování výroby a směny.

Základní vztahy mezi subjekty podnikání

	Podnik	Zákazník	Státní správa
Podnik	Obchodní transakce mezi podniky	Obchody s koncovými spotřebiteli	Nabídka služeb a zboží, komunikace se státní správou
Zákazník	Prodej spotřebitelů firmám, sledování nabídek	Aukční systém pro prodej použitého zboží	Podávání daňových přiznání, volby, sčítání lidu
Státní správa	Zadávání veřejných zakázek a grantových projektů	Poskytování informací o veřejné správě	Spolupráce státních orgánů, mezinárodní koordinace

Ekonomické systémy

Základní úkoly

1. **co a kolik vyrábět:** definice struktury a množství výroby
2. **jak vyrábět:** stanovení vyrábějícího subjektu, způsobu výroby, určení zdrojů a nástrojů výroby
3. **pro koho vyrábět:** pravidla, podle kterých dojde k rozdělení produktů mezi spotřebitele

Vzhledem k tomu, jakým způsobem výše uvedené otázky řeší různé ekonomické systémy, je možné rozeznávat následující významné skupiny:

1. **zvykový systém:** v současnosti existuje už jen u primitivních kultur, ekonomické chování je zde určováno tradicí (zvyklostmi)
2. **centrálně plánovaný systém:** v minulosti aplikován v ekonomikách [východního bloku](#) a v průběhu [20. století](#) v některých dalších zemích, ekonomika je řízena na základě centrálního plánu, další činnosti jsou určovány plánováním na nižších úrovních, charakteristický je státní (a podnikový) [monopol](#)
3. **tržní systém:** v [19. století](#) částečně uplatňovaný vyspělými (především) [evropskými](#) zeměmi, charakteristická je zcela (liberální) neregulovaná ekonomika, na kterou má vliv pouze trh, bez jakýchkoliv zásahů ze strany státu
4. **smíšený systém:** vychází z tržního systému, zapracovává však možnost zásahů státu, a to v případech, kdy standardní tržní mechanismy selžou, dnes smíšený systém zcela převládá ve vyspělých ekonomikách

Ekonomické sektory

- V ekonomice je možné rozeznat čtyři sektory, lišící se druhem ekonomické činnosti:
 1. primární sektor: činnost zemědělství, hornictví a příbuzných oborů, ve vyspělých ekonomikách je jeho význam utlumen
 2. sekundární sektor: zpracovatelský průmysl (např. potravinářství, strojírenství), podíl sektoru ve vyspělých ekonomikách stagnuje
 3. terciární sektor: služby a související ekonomické činnosti, ve vyspělých ekonomikách zcela dominuje nad ostatními sektory
 4. kvarternární sektor: činnosti ve vědě, výzkumu, školství, podíl tohoto sektoru prudce narůstá zejména v nejvyspělejších ekonomikách

Podnikání jako proces – role podnikatele

- Vlastník
- Správce (ekonom)
- Manažer
- Lídr (vůdce)
- Výrobce
- Nákupce a prodejce

PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ ČR

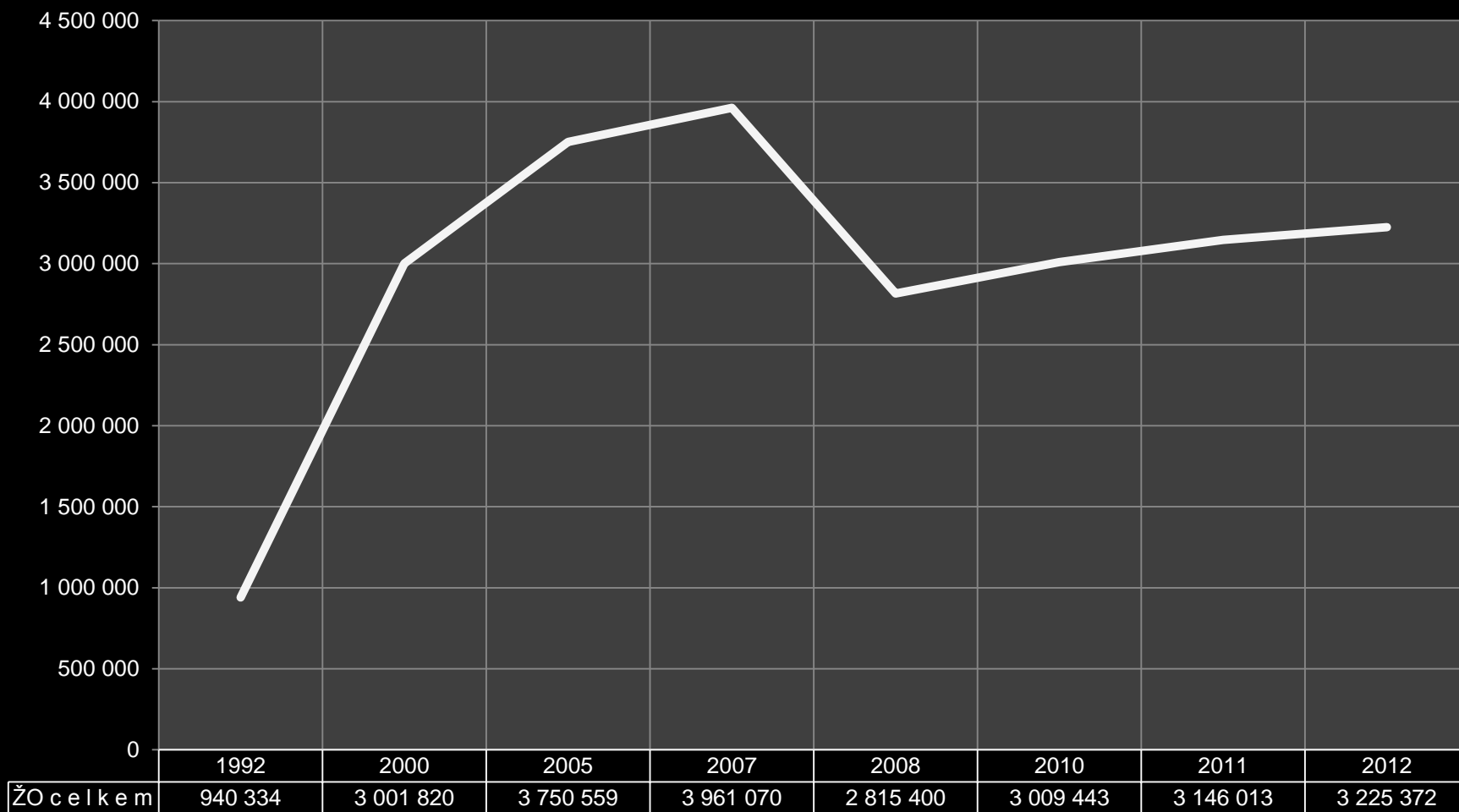
Vývoj počtu podnikatelů v Česku

Ukazatel	1992	2000	2005	2007	2008	2010	2011	2012	Změna 2012
ŽO celkem	940 334	3 001 820	3 750 559	3 961 070	2 815 400	3 009 443	3 146 013	3 225 372	79 359
z toho ŽO:									
koncesované	84 497	130 223	128 145	122 593	112 162	115 742	119 234	119 989	755
vázané	161 841	234 405	294 513	307 777	221 441	236 158	274 584	296 256	21 672
řemeslné	187 581	543 986	678 385	714 574	796 552	858 011	885 019	900 714	15 695
volné	506 415	2 093 206	2 649 516	2 816 126	1 685 245	1 799 532	1 867 176	1 908 413	41 237
z ŽO celkem									
pro FO	799 127	2 351 737	2 804 648	2 902 788	2 315 748	2 461 620	2 565 890	2 615 915	50 025
pro PO	141 207	650 083	945 911	1 058 282	499 652	547 823	580 123	609 457	29 334
ŽO pro cizince	.	72 471	83 841	85 409	84 488	101 429	105 119	104 377	-742
ŽO pro volnou živnost	.	1 066 243	1 271 176	1 314 985	x	x	x	x	x
	.	35,5	33,9	33,2	x	x	x	x	x
podnikatelé celkem	656 123	1 783 203	2 005 882	2 054 325	2 112 424	2 233 474	2 293 241	2 318 690	25 449
z toho FO	.	1 578 323	1 751 940	1 787 057	1 826 928	1 908 925	1 950 323	1 957 218	6 895
PO	.	204 880	253 942	267 268	285 496	324 549	342 918	361 472	18 554
cizinci	.	61 340	67 246	68 785	77 158	90 983	93 059	91 040	-2 019
ŽO na tis. obyvatel	91,29	291,72	366,6	382,7	269,5	285,9	298,24	306,79	8,55
podnikatelé na tis.oby	63,7	169,6	196,1	198,5	202,2	212,2	217,4	220,55	3,15
ŽO na 1 podnikatele	1,43	1,68	1,87	1,93	1,33	1,35	1,37	1,39	0,02

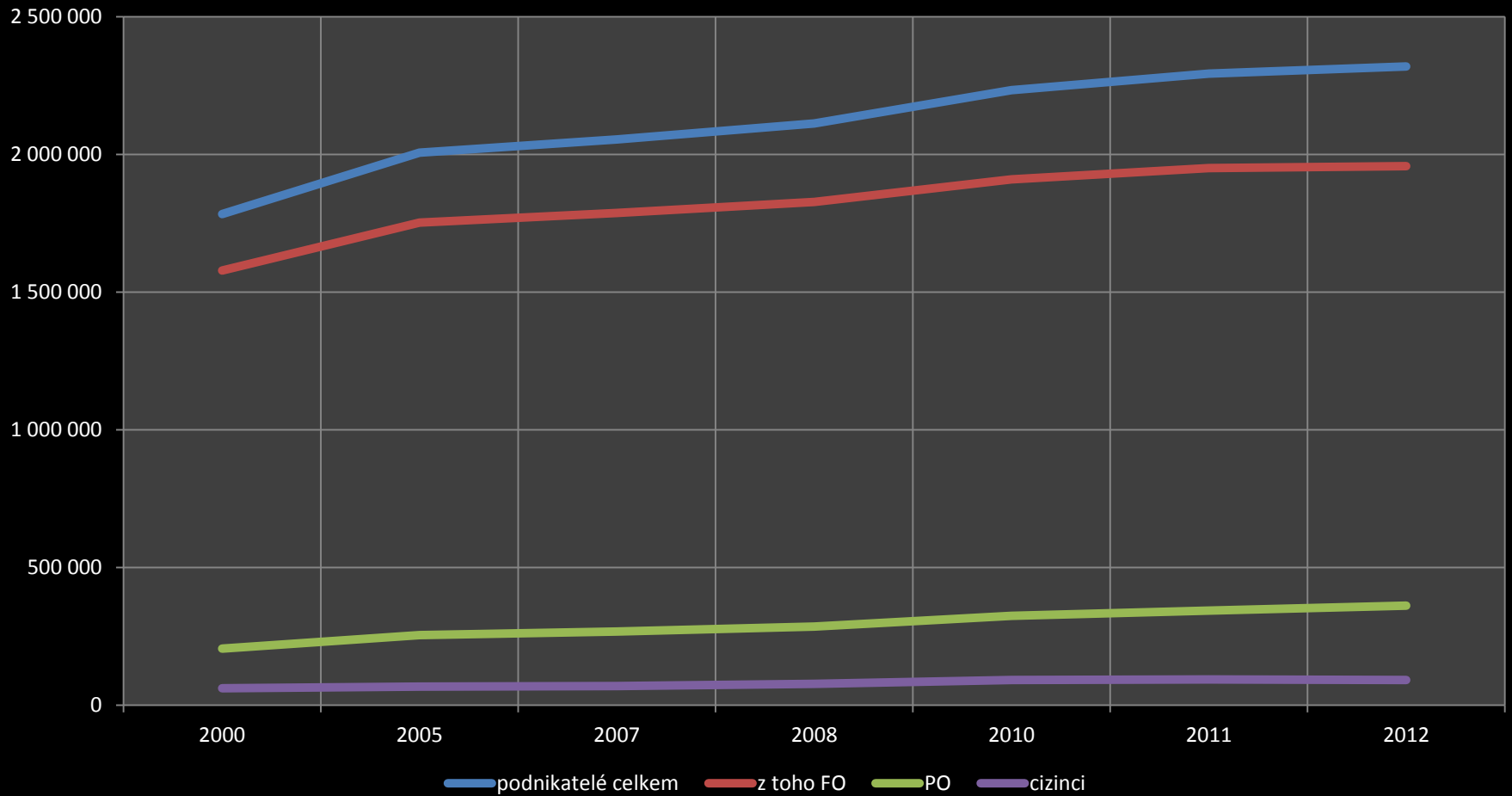
ŽO - živnostenské oprávnění; PO - právnické osoby; FO - fyzické osoby

od roku 2008 přibývají podnikatelé tempem zhruba 30.000 subjektů za půl roku

Vývoj počtu živnostenských oprávnění

Vývoj počtu podnikatelů

- Podnikání jako přístup (metoda) – má tyto znaky
 - ❑ zájem a snaha vytvořit něco na víc (přidanou hodnotu)
 - ❑ samostatné nalézání příležitostí
 - ❑ vkládání a účinné využívání vlastních zdrojů, svého času a jména
 - ❑ dobrovolné přebírání vlastní odpovědnosti, nesení přiměřeného rizika
 - ❑ sklízení pozitivních výsledků jako poslední v řadě zainteresovaných

- Podnikání jako hodnotová orientace = „podnikatelský duch“
 - struktura hodnot a postojů – jak si společnost váží podnikatelů, podnikavých lidí a podnikání
- Přejít na podnikavý životní způsob je náročný a vyžaduje zvláštní přípravu. Je náročný zejména na odpovědnost, nesení rizika, odolnost proti neurčitostem. Výhodou je osobní autonomie, možnost většího výtěžku, ...

Definice podnikání v OZ a ŽZ

- OZ §2 – *soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku*
- ŽZ § 2 – *Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.*

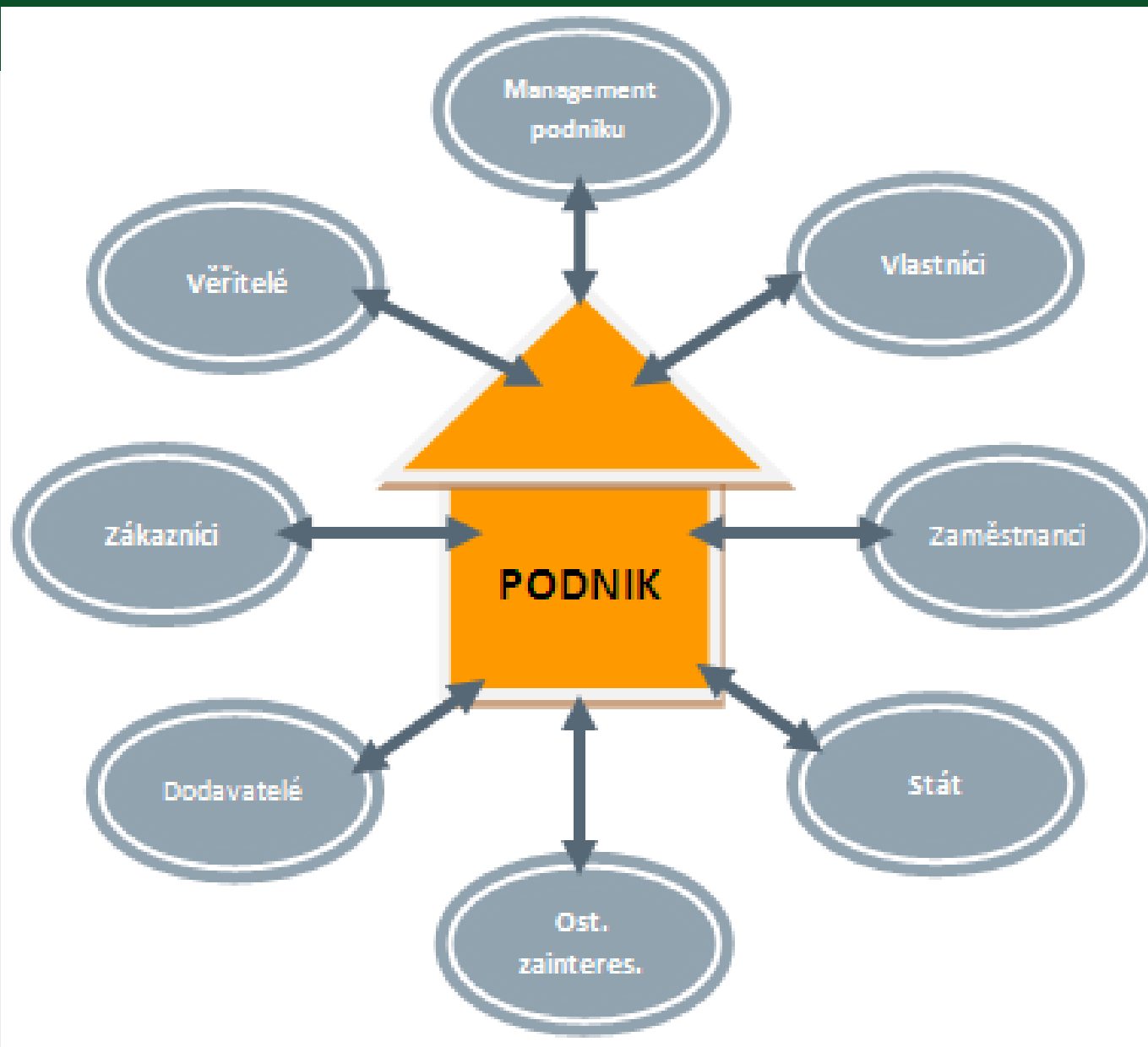
- soustavnost – opakovaně a pravidelně, ne příležitostně
- samostatnost – jedná osobně
- vlastním jménem – jménem a příjmením, názvem obchodní firmy
- vlastní odpovědnost – nese veškerá rizika za výsledky své činnosti
- dosažení zisku – úmysl dosažení zisku, nemusí ho však být dosaženo

Cíle podnikání

- Zisk jako ekonomický cíl podnikání
 - ! dosahování zisku není zárukou pokračování činnosti podnikatele ani zárukou dosahování zisku v budoucnosti – chybí mu časová dimenze (zisku lze dosahovat prodejem majetku, budov, pozemků, úsporou na personálu => stagnace podniku)
 - ! zisk je ovlivnitelný účetními postupy, které omezují jeho srovnatelnost (metoda ocenění zásob, odpisy, tvorba a čerpání rezerv, ...)
 - ! účetní zisk nezohledňuje míru rizika, s nímž je zisk dosahován

Cíle podnikání

- Maximalizace hodnoty podniku
- Podnik je funkční celek tvořený činnostmi a dovednostmi zaměstnanců schopný dlouhodobě přinášet užitek vlastníkům podniku.
- Podnik přináší užitek všem subjektům podílejícím se na reprodukčním procesu firmy – stakeholderům (= zainteresované strany)

Podnik (podnikatel) a jeho okolí

- vlastníci a investoři
 - vlastníci – požadují trvalý zisk odpovídající riziku, dobré jméno podniku
 - věřitelé – placení včas, žádné podrazy, požadují co nejvyšší cenu za poskytnuté finanční zdroje
- zaměstnanci – očekávají stabilní zaměstnání, spravedlivou odměnu, pochopení pro nestandardní situace (nemoc dítěte, úmrtí v rodině, ...), dobrý pracovní kolektiv

- rodiny zaměstnanců – očekávají že vaši zaměstnanci budou z práce chodit spokojení, dostanou dovolenou, budou mít volno o svátcích
- zákazníci – požadují kvalitní produkty za férovou cenu, vstřícný přístup, žádné podrazy

- manažeři – spravedlivá odměna, dostatek důvěry, málo byrokracie, dostatek kompetencí
- obchodní partneři - placení včas, dlouhodobý obchodní vztah, žádné podrazy
- lidé žijící v okolí podniku – ideálně nevědět o existenci firmy, nebo o ní vědět jen v dobrém
- vláda – peníze na daních, pracovní místa

- konkurenti
- média
- občanská a obchodní sdružení

